

Ὁ Μητροπολίτης Μεσογαίας & Λαυρεωτικῆς Νικόλαος
γιὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας Ἀναστάσιο

Ἐκδήλωση γιὰ τὸ Διορθόδοξο Κέντρο
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

16.10.2009

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν κ. κ. Γερώνυμε,
Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀλβανίας κ.κ. Ἀναστάσιε,
Σεβασμιώτατοι,
Ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοί,

.....

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε γιὰ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο νὰ μὴν παρουσιάσω πληροφορίες ἢ ἀποτίμηση τοῦ ἔργου του, γιὰτὶ κάτι τέτοιο καὶ ἀδύνατο εἶναι καὶ τελικὰ φοβοῦμαι πὼς ὁ ὄγκος τῆς πληροφορίας καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐπὶ μέρους καὶ συνολικῆς ἀξίας τῆς θὰ χαθοῦν μπροστὰ στὴν ἀδυναμία μας νὰ τὰ συνθέσουμε καὶ νὰ τὰ ἀξιολογήσουμε. Ἀντ' αὐτοῦ θεωρῶ ὅτι εἶναι πιὸ δίκαιο νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ σκιαγραφήσουμε κάποια ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἱστορικῆς μοναδικῆς σὲ τάλαντα, ἀρετὲς καὶ πληθωρισμὸ ἔργων προσωπικότητός του, δεδομένου μάλιστα ὅτι χωρὶς καμία ἐπιφύλαξη θὰ μπορούσαμε νὰ ἰσχυριστοῦμε ὅτι τὸ σημαντικότερο ἔργο του στὸ Διορθόδοξο Κέντρο ἦταν ἡ κατάθεση τοῦ λιπάσματος τῶν πολλῶν χαρισμάτων του πάνω στὸν σπόρο τοῦ ὁράματός του, ὅπως αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὴν πυκνότητα καὶ τὸ εὖρος τῶν δράσεων, στὸ σύντομο διάστημα (1971-1973) ποὺ διετέλεσε διευθυντῆς του.

Ὁ Μακαριώτατος εἶναι οἰκουμενικὴ προσωπικότητα. Τοῦτο ὄχι γιὰτὶ εἶναι παγκοσμίως γνωστός, οὔτε ἐπειδὴ σπούδασε, ἐργάσθηκε, κινήθηκε, ἔζησε σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς ἡπείρους, οὔτε πάλι γιὰτὶ γνώρισε πλῆθος θρησκευτῶν καὶ πολιτισμῶν, οὔτε φυσικὰ ἐπειδὴ εἶναι κάτοχος πολλῶν καὶ παγκοσμίων διακρίσεων. Ἡ οἰκουμενικὴ του ἀρχοντιά ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴν ἴδια τὴ φύση του, τὴ σκέψη, τὰ αἰσθήματα, τὰ ιδιώματα τοῦ προσώπου του,

τις φυσικές ικανότητες. Όταν ή σκέψη κάποιου δέν χωράει στά στενά τής καθιερωμένης λογικῆς, όταν τὸ ξεχείλισμα τής ἀγάπης του δέν περιορίζεται σὲ σκοπούς, στόχους καὶ προβλέψεις, όταν ή ταπείνωση τής εὐγένειας του δέν προσμετρᾶται, τότε αὐτὸς δέν ἀνήκει σὲ λίγους, δέν ἔχει ὅρια· εἶναι οἰκουμενικός.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀναστασίου γιὰ οἰκουμενική ἔκφραση καὶ διεύρυνση τῶν ὀριζόντων του τοῦ ἔδωσε τὸ προσὸν τής πολυγλωσσίας καὶ τὴ δυνατότητα τῶν πολύπλευρων σπουδῶν. Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν ἄνθρωπο κάθε φυλῆς, κάθε θρησκείας, κάθε χρώματος, κάθε γωνιᾶς τής γῆς, κάθε πολιτισμοῦ, κάθε κοινωνικῆς στάθμης, καὶ ή βαθειὰ πίστη του ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ τὸ κατ' εἰκόνα Του ἐγγεγραμμένο σὲ κάθε ἄνθρωπο τὸν ἔκανε νὰ μὴν μπορεῖ νὰ περιοριστεῖ στὸ μικρὸ, στὸ κοντὰ, στοὺς ἡμετέρους, στοὺς γνωστούς, νὰ φυλακιστεῖ στὸν προσωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἐγωισμό. Ἔσπασε τὸ δοχεῖο τής καταγωγῆς του ὡς περιοριστικῆς ταυτότητας, ξεκλείδωσε τὴν πόρτα τής παραδοσιακῆς πίστες του ὡς θρησκευτικοῦ ἰδεολογήματος, κατάργησε τὶς λέξεις ὅρια, σύνορα, φυλὴ, γλῶσσα. Διέφυγε ἀπὸ τὸ βαρυντικὸ πεδίο τῶν ἐγωισμῶν του καὶ ἀγκάλιασε τὸν κόσμο ὡς δημιουργημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τόσο πολὺς καὶ τόσο εὐρὺς πού, ἐνῶ πάντοτε περιμένεις ἔκπληξη ἀπὸ τὴν παρουσία καὶ τὴ δράση του, διαρκῶς αἰφνιδιάζεσαι.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ή Ἐκκλησία τής Ἑλλάδος τὸν ἀδίκησε. Δέν κατάφερε νὰ ξεπεράσει τὴ στενότητά της καὶ νὰ τὸν τιμήσει ἐμπιστευομένη μία Μητρόπολή της. Δέν τὸν ἔκρινε κατάλληλο γιὰ κάτι σχετικὰ συνηθισμένο. Εὐτυχῶς πού ἔκανε τὸ λάθος! Ἴσως αὐτὸ νὰ ἦταν τελικὰ ἐντεταγμένο στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Ἡ σοφία Του προνόησε νὰ μὴν τὸν κάνει ἐπαρχιοῦχο κλείνοντας τον σὲ μία ἐπαρχία, περιορίζοντάς τον σὲ ἕναν τόπο, σφίγγοντάς τον στὸ λίγο καὶ στὸ μικρὸ. Δέν τὸν ξόδεψε στά νειᾶτα του, ἀλλὰ τὸν βοήθησε νὰ κυφορήσει τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ φθάσει σὲ ὠριμο τοκετό στὴ μέση ἡλικία του. Δέν τὸν ὑποχρέωσε νὰ ἐκδαπανηθεῖ σὲ κάτι πού καὶ ἄλλοι θὰ μπορούσαν νὰ κάνουν, ἀλλὰ τὸν προόρισε νὰ πρωτοπορεῖ φυτεύοντας τὴν πίστη ἐκεῖ πού δέν ὑπῆρχε, ὅπως ἔκανε στὴν Ἀφρική, ἢ ἀνασταίνοντας τὴν Ἐκκλησία ἐκεῖ πού τὴν ἐξαφάνισε ὁ διωγμός, ὅπως συνέβη στὴν Ἀλβανία, ἢ ὁμολογῶντας τὴν Ὁρθοδοξία ἐκεῖ πού δέν ὑπῆρχε πρεσβευτῆς της, μὲ τρόπο πού κανεὶς ἄλλος δέν μπορούσε νὰ τὸ κάνει, στὴν οἰκουμένη. Ἡ ζωή του ἔχει τὴν ἀποκλειστικὴ σφραγίδα τοῦ μεγάλου, τοῦ μοναδικοῦ καὶ τοῦ θαύματος.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση τοῦ ἔδωσε τίτλους καὶ θέσεις πού ἡ ἴδια ἀγνοοῦσε τὴ δυναμικὴ τους, ἴσως ἀντικρῦζοντας μὲ ἀνασφάλεια τὴ δύναμη τῆς φωνῆς του. Ξεκίνησε ὡς διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ στὴ συνέχεια τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος ἀνέστησε μέσα σὲ ἐλάχιστο χρόνο τὴν ἔννοια τῆς ἀληθινῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας καὶ τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἑλλάδα, ὅπως δὲν κατάφεραν πολλοὶ μαζί μὲ πολυετεῖς ἀγῶνες.

Ἄνθρωπος τολμηρός, ὄραματιστὴς, ἀποφασιστικὸς, ἀποτελεσματικὸς. Ταυτόχρονα συνετός, εὐγενής, ἀξιοπρεπής, δημιουργικὸς. Θεωρητικὸς καὶ πρακτικὸς, ἀκαδημαϊκὸς καὶ διοικητικὸς, σαφῆς στὴν πίστη του καὶ δεκτικὸς στὶς σχέσεις του. Οἰκουμενικὸς στὴν ὁμολογία του, ἀνοιχτὸς σὲ ἄλλους πολιτισμοὺς, σὲ ξένες νοοτροπίες, σὲ ποικίλες θρησκείες, ὄχι σχετικοποιώντας τὴν πίστη του, ἀλλὰ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴ βίωσή της, μπόρεσε νὰ ταπεινωθεῖ στὴν ποικιλότητα πού οἰκονομεῖ ὁ Θεὸς καὶ στὴ διαφορετικότητα πού ἀνέχεται.

Ὁ οἰκουμενικὸς λόγος του δὲν εἶναι συγκρητιστικὸς· εἶναι ἱεραποστολικὸς, εἶναι λόγος μαρτυρίας. Ἡ τόλμη του στὸ ἀντίκρουσμα τῆς παγκόσμιας πρόκλησης δὲν γεννᾶται ἀπὸ κενὸ πίστεως πού πρέπει νὰ καλυφθεῖ, ἀλλὰ ἀπὸ πλήρωμα Ὁρθοδόξου βιώματος πού πρέπει νὰ διαδοθεῖ, νὰ μοιρασθεῖ. Ἡ οἰκουμενικὴ ἀγάπη του δὲν προδίδει ἔλλειμα Ὁρθόδοξης εὐαισθησίας, ἀλλὰ εἶναι ἀγάπη ἐκκλησιαστικῆς εὐθύνης καὶ ὁμολογίας.

Τὸ ἔργο του δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Δὲν ἐρμηνεύεται, δὲν δικαιολογεῖται. Ἀπλά, θαυμάζεται. Δὲν εἶναι δικό του, δὲν εἶναι κατ' ἄνθρωπον. Εἶναι μόνον τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ὡς ἄνθρωπος δὲν κρίνεται. Μόνον ἀναγνωρίζεται.